

CERVICAL SCREENING

What your abnormal result means

BADANIA PRZESIEWOWE NA RAKA SZYJKI MACICY

Co oznacza odbiegający od normy wynik

Otrzymałaś odbiegający od normy wynik wymazu z szyjki macicy.

Badania przesiewowe szyjki macicy mają na celu wychwycenie, zanim pojawią się problemy, drobnych zmian – i prawie na pewno tak się stało w Twoim przypadku.

Odbiegający od normy wynik zdarza się dość regularnie: około 1 na 20 kobiet otrzymuje wynik wykazujący jakąś nieprawidłowość.

Należy pamiętać, że nieprawidłowość wykazana przez badanie przesiewowe niezwykle rzadko ma charakter nowotworowy. Niemal wszystkie wyniki wykazują tylko niewielkie zmiany w komórkach. Są one wczesnym sygnałem ostrzegawczym, że z czasem może rozwinąć się rak szyjki macicy.

Co oznacza mój wynik?

Odbiegający od normy wynik zwykle oznacza, że w komórkach szyjki macicy wykryto niewielkie zmiany. Fachowo nazywa się je nieprawidłowym dojrzewaniem komórek złuszcających się (dyskaryosis).

W wielu przypadkach zmiany te samoistnie powracają do normy. Jednak czasami zdarza się, że się pogłębiają mogąc w przyszłości prowadzić do zmian nowotworowych. W takich przypadkach konieczne jest przeprowadzenie dodatkowych badań, które wykażą czy konieczne jest zastosowanie leczenia. Leczenie jest nieskomplikowane i praktycznie skuteczne w 100 procentach.

Na szczęście, nowotwór szyjki macicy rozwija się zwykle przez wiele lat. Niezwykle rzadko zdarza się – szczególnie w przypadku kobiet regularnie biorących udział w badaniach przesiewowych – żeby nieprawidłowy wynik wykazał istniejący już nowotwór.

Czym spowodowany jest odbiegający od normy wynik?

Zmiany w komórkach szyjki macicy związane są często z obecnością przeniesionego drogą płciową wirusa papilloma (HPV). Istnieje ponad 100 rodzajów tego wirusa, z czego niektóre typy związane są z niemal wszystkimi przypadkami raka szyjki macicy. Wiele kobiet, w pewnych okresach swojego życia, zarażonych jest wirusem HPV, jednak większość infekcji znika bez konieczności leczenia. Nawet u kobiet z grupy 'wysokiego ryzyka' nowotwór szyjki macicy rozwija się dość rzadko.

Cancer Screening Programmes

Wirus HPV z reguły nie wywołuje żadnych objawów. Zatem przez wiele lat, nie wiedząc o tym, można być nosicielem wirusa, albo też partner może być od wielu lat zakażony i także nic o tym nie wiedzieć.

Co się teraz stanie?

W przypadku wielu kobiet, odbiegający od normy wynik wykaże zmiany **na granicy normy, lub łagodne** zmiany w dojrzewaniu komórek złuszcających się (dyskaryosis). Są to niewielkie nieprawidłowości, które często same się normują.

Rejony zmian nazywane są śródnabłonkową neoplazją szyjki macicy (**CIN**). Łagodne zmiany w dojrzewaniu komórek złuszcających się (dyskaryosis) związane są z grupą CIN 1. Zmiany te nie mają charakteru nowotworowego i w większości przypadków nie prowadzą w przyszłości do powstania raka.

Pozostawienie tych niewielkich zmian, aby miały szansę na unormowanie się bez natychmiastowego leczenia, jest postępowaniem bezpiecznym. Osoby z wynikiem wykazującym zmiany na granicy normy czy łagodne zmiany, często zapraszane są za pół roku na ponowne badanie przesiewowe. Niektóre osoby kierowane są na wziernikowanie pochwy (patrz poniżej).

Jeśli wynik powtórnego badania jest w normie, to w celu potwierdzenia, że komórki powróciły do normy, powtarza się to badanie jeszcze dwukrotnie w odstępach sześciomiesięcznych. Jeśli wyniki tych badań będą w normie, to powraca się do rutynowego rozkładu badań przesiewowych.

Jeśli powtórne badanie znowu wykaże zmiany na granicy normy, albo łagodne zmiany, możesz otrzymać skierowanie do kliniki na dodatkowe badanie nazywane wziernikowaniem pochwy.

Wyniki niektórych kobiet wykazują **umiarkowane** albo **poważne** zmiany w dojrzewaniu komórek złuszcających się (dyskaryosis). Rejony takich zmian związane są z grupami CIN 2 oraz CIN 3.

Nawet zmiany grupy CIN 2 czy CIN 3 raczej nie wskazują na obecność nowotworu. Jednak, ponieważ prawdopodobieństwo samoistnego unormowania się takich zmian jest niewielkie, zwykle zaleca się leczenie. Aby zdecydować o konieczności leczenia, przeprowadza się wziernikowanie pochwy, które umożliwia dokładne przebadanie szyjki macicy. Należy od razu sprawdzić te zmiany, gdyż mogą się one w przyszłości przekształcić w coś znacznie poważniejszego.

Co to jest wziernikowanie pochwy?

Jest to prosty zabieg w klinice ginekologicznej, umożliwiający lekarzowi podjęcie decyzji o konieczności leczenia.

Używa się instrumentu zwanego wziernikiem lub kolposkopem. Jest to rodzaj mikroskopu, czy szkła powiększającego, ułatwiającego lekarzowi dokładne obejrzenie zmian na szyjce macicy. Wziernik nie dotyka ciała, ani nie jest

Cancer Screening Programmes

wprowadzany do pochwy. Badanie to jest bardzo podobne do pobierania wymazu i może być nieprzyjemne.

Jeśli masz skierowanie na wziernikowanie, poproś o ulotkę Badania przesiewowe: wziernikowanie pochwy (Cervical Screening: The colposcopy examination).

Jak wygląda leczenie?

Osoby skierowane w wyniku wziernikowania na zabieg, leczone są z reguły w trybie ambulatoryjnym bez potrzeby pozostania w szpitalu.

Zabieg jest niemal zawsze 100 procentowo skuteczny. Zmienione komórki zostaną usunięte z szyjki macicy.

Metoda różni się w zależności od kliniki, lecz jest to prosty zabieg przeprowadzany pod znieczuleniem miejscowym.

Czy będą potem badania kontrolne?

Osoby skierowane na zabieg będą zaproszone na dwa pozabiegowe badania przesiewowe, mniej więcej w odstępach sześciomiesięcznych w celu sprawdzenia czy usunięto wszystkie nieprawidłowe komórki. Jeśli wyniki tych badań będą w normie, to doradza się przeprowadzanie corocznych badań przesiewowych przez okres do dziewięciu lat. Zakładając, że w tym czasie nie pojawią się żadne inne problemy, można potem powrócić do standardowej częstotliwości badań – w zależności od wieku raz na trzy do pięciu lat.

A co ze stosunkami płciowymi?

Uprawianie seksu nie pogarsza żadnych nieprawidłowości, nie można także zarazić partnera nieprawidłowymi komórkami. Można normalnie kontynuować życie płciowe, należy jednak używać skutecznego środka antykoncepcyjnego.

Należy uważać, aby nie zająć w ciążę do czasu wyleczenia zmian, ponieważ hormony produkowane podczas ciąży utrudniają leczenie.

Wziernikowanie nie ma wpływu na płodność. Osoba wykonująca badanie przedyskutuje możliwe skutki zabiegu na ewentualną przyszłą ciążę. Wymagającym leczenia kobietom ciężarnym doradza się przeprowadzenie zabiegu po urodzeniu dziecka.

Gdzie skierować się po dalsze informacje

Jeśli masz jakieś pytania dotyczące swojego stanu zdrowia lub jeśli się martwisz, nie wahaj się zadzwonić czy umówić się ze swoim lekarzem domowym, który chętnie z Tobą porozmawia.

Podsumowanie

- Mniej więcej 1 na 20 kobiet otrzymuje odbiegający od normy wynik wymazu z pochwy, tak więc nie jest to szczególnie rzadki rezultat

Cancer Screening Programmes

- Niemal wszystkie odbiegające od normy wyniki wykazują tylko niewielkie zmiany w szyjce macicy. Zmiany te prawdopodobnie nigdy nie przekształcą się w nowotwór ale, mimo to, należy je sprawdzić
- Leczenie, jeśli konieczne, jest nieskomplikowane i niemal stuprocentowo skuteczne. Pacjentki zwykle leczone są ambulatoryjnie. Osoba prowadząca zabieg przedyskutuje możliwy wpływ zabiegu na przebieg ciąży
- Można wznowić stosunki płciowe w ciągu kilku tygodni po zabiegu
- Otrzymanie odbiegającego od normy wyniku nie ma wpływu na Twoją przyszłą zdolność zajścia w ciążę, czy urodzenia dziecka.

Opublikowane przez Ministerstwo Zdrowia we współpracy z NHS Cancer Screening Programmes oraz Cancer Research UK.

© Crown copyright 2006 r.
Wyprodukowano przez COI dla Ministerstwa Zdrowia
Ostatnio uaktualniono w 2006 r.

Tekst niniejszego dokumentu można bezpłatnie i bez formalnej zgody powielić dla użytku prywatnego lub wewnętrznego.

Po dodatkowe egzemplarze tej ulotki zwróć się (zaznaczając numer kodu: 272943/*Abnormal result*) pod adres:
DH Publications Orderline
E-mail: dh@prolog.uk.com
Tel.: 08701 555 455
Faks: 01623 724524
Tekstofon: 08700 102870 (8.00 – 18.00, od poniedziałku do piątku)

Ulotka 272943/*Abnormal result* dostępna jest także, na życzenie, w wersji drukowanej alfabetem Braille'a, dużym drukiem oraz na taśmie audio.

www.cancerscreening.nhs.uk